

1. 7. 2021

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 70. ROČNÍK

Šéfredaktorčin výkřik

Abych byla upřímná, neocitám se v úplně komfortní pozici. Loutkářská Chrudim je festival, který mi rychle přirostl k srdci. Získal si mě svou otevřeností a schopností zprostředkovávat upřímnou komunikaci mezi sférami divadla, které se za normálních okolností příliš nesetkávají – diváci, kritici, amatéři i profesionálové. Zároveň je tato komunita zcela přirozeně nositelem české loutkové hrdosti a tradice, má ráda své zajeté koleje. Když mě Michal Drtina oslovil, abych redakci převzala, nadšeně jsem souhlasila a vzápětí ochrnula pod návaem mnoha pochybností. Neumím pracovat konvenčně, neumím příliš ctít tradici a taky jsem tvrdohlavá a nerada dělám věci tak, jak mi je někdo zadá. Letošní zpravodaj bude jiný. Věta, kterou napíše asi každý nový šéfredaktor, jako určitou formu alibismu. Moje vnitřní revolucionářství mě však vede k radikálnímu zásahu do všech nadbytečných rubrik, k poctivému recenzování hlavního programu, reportáží ze seminářů, zapojení glos, tvůrčích textů a především k důrazné personální obměně redakce (tímto děkuji všem kolegům, kteří se mnou právě sedí v potměšilé redakci). Mým cílem je přinést do festivalového dění nové hlasy, nové názory a především mladou krev. Psané ohlasy z festivalu však letos bu-

dete moci sledovat na mnoha úrovních: ve Zpravodaji, na webu časopisu Loutkář, na webu Amatérské scény i samostatně skrze sociální sítě Loutkářské Chrudimi. Čtenář nemá šanci se nudit.

Věřím, že skutečná produktivní změna je možná pouze v rámci pozvolné snahy a kolektivní angažovanosti. Proto bych ráda všechny vyzvala, aby nás se svými připomínkami, postřehy a popřípadě i s vlastními psanými počiny navštívili v redakci v Divadle Karla Pippicha nebo napsali na můj mail: slechto-vaema@gmail.com. Naše okna budou otevřená, metaforicky i doslovně.

Tak na dalších sedmdesát.
Vaše nová
Ema Šlechtová

P.S. Při kolektivním hledání inspirace jsme narazili na unikátní záznam představení Tatrmani Sudoměřice u Bechyně – Josef Brůček – Kašpárkova poslední šance. Kdo bude chtít vniknout do naší poetiky, ať si tenhle unikát pustí na youtube.

Medailonky redakce

Michal Zahálka je na Chrudimi vinou starodávné rodové kletby (jeho praděd Petr před bezmála sto lety založil loutkové divadlo ve východočeských Smiřicích, jeho děd Jiří toto divadlo dodnes jako režisér a dramatik spoluvěde). Na Chrudimi byl v minulosti jako účinkující (to už je ale opravdu hodně dávno), jako recenzent, jako člen poroty a naposledy loni na dovolené. Když na Chrudimi zrovna není, pracuje jako překladatel z francouzštiny a angličtiny, nakladatelský redaktor, teatrolog a festivalový dramaturg. Rád jezdí na kole, peče cukety na mnoho způsobů, pije dobré víno a v posledním roce znepokojeně pozoruje, jak se v izolaci prohloubily jeho introvertní i jeho extrovertní sklony.

Eliška Raiterová se ocitla na Chrudimi poprvé loni s divadelní inscenací, kterou porota oblastní amatérské přehlídky k upřímnému překvapení celého souboru označila za loutkovou. Eliška tak zjistila, že podobná přehlídka jako Chrudim

existuje, a hned následující rok se jí podařilo vpáčit se do redakce. Doufá, že příští rok se po vzoru Michala dostane do poroty. Eliška je divadelní teoretička, kritička i praktička, kolo jí předloni ukradli a pečení a vaření ji obvykle spíše frustruje. Ačkoli si lidé často myslí, že je něžná a křehká dívka, utužená působením ve výhradně mužském divadelním kolektivu většinou spíše než víno lije pivo. K otázkám vlastní extroverze a introverze by se nerada vyjadřovala.

Tomáš Blatný se chrudimského festivalu účastnil loni poprvé jako Eliška, poněvadž je součástí stejného divadelního kolektivu. Spíš než na překvapení z nominace ale vzpomíná na nevyřízené účty s kapelou Kašpárek v rohlíku, která během představení vyřvávala pod okny. Tomáš se pomalu blíží ke konci bohemistických a divadelněvědných studií na pražské fildě. Přetlak ze čtení, psaní a diskutování ventiluje trénováním street-dance, vysvětlováním cizincům, jaký je rozdíl mezi tikat a tykat, nebo hraním na PlayStationu. Mimo jiné velmi

rád věští z libovolné literatury, organizuje, co se namane, a vytváří seznamy pro jakékoli účely. Řekl by, že je spíše extrovertní.

Emu Šlechtovou čeká již třetí ročník vyšilování ohledně psané umělecké reflexe pod hlavičkou festivalového Zpravodaje Loutkářské Chrudimi. Stále si ještě není jistá tím, že byl Michal Drtina plně při smyslech, když ji letos požádal o šéfredaktorování, ale podobné nabídky se zkrátka neodmítají, takže porota, divadelní prkna i dovolená budou muset počkat. Mimo Chrudim se různě ochomýtlá kolem pražské kultury, ať už jako kritička, teoretička (haha), PR „specialistka“, festivalová dramaturgyně nebo samozvaná produkční. Každopádně loutkové divadlo je její absolutní vášní, zdaleka převažující cukety, francouzštiny i seznamy. Víno nebo pivo, hlavně hydratovat, ventilovat a reflektovat. Pandemie z její extroverze udělala introverzi, ale změna je život, ne?

Alexandra Ratajová jede na festival do Chrudimi poprvé a zatím ho zná

jen zprostředkovaně. Míří do Chrudimi v představě, že v záplavě alkoholové zábavy a v kocovině napsaných textů uvidí spoustu loutek. A stále si není jistá, jaký vztah k loutkám vlastně má, i když ji někdy až překvapivě moc baví a jindy si myslí, že by se měly hromadně obřadně uložit pod zem. Minimálně některé. Studovala Teorii a kritiku a značně zpochybňuje oba tyto obory, ale členství ve festivalových redakcích ji z nějakého důvodu nadmíru uspokojuje. Jinak pracuje v bistru jako správný dvacátník, který bloumá životem. Ráda čte, píše, tvoří inscenace v hlavě a všeobecně dělá činnosti, které nevyžadují moc pohybu. Kromě procházek po přírodě, protože zeleň uklidňuje. Teda aspoň to všichni říkají. Krom Krušovic zvládne téměř jakýkoliv pivní nápoj. Příliš nevaří – zneklidňuje ji množství času stráveného u plotny v poměru k rychlosti pozření pokrmu. Po většinu života se snaží být extrovertem, ale vzhledem k hluboce zakořeněným introvertním genům se to příliš nedaří.

Veronika Švecová byla na Chrudim(i) prvně unešena jedním z účinkujících, následné dva další roky se na festival již dostala vlastní vůlí po své ose a přímo

do redakce. Vztah k loutkám má vřelý, už proto že jako „loutku“ je vzhledem ke svému vzdělání z Katedry teorie a kritiky a působení v redakci časopisu Loutkář schopna vidět leccos, ačkoliv nikoliv cokoli. Život v divadelní bublině prolomuje studiem překladatelství a tlumočnictví. Ráda by o sobě tvrdila, že hodně čte, ale ve skutečnosti spíš poslouchá podcasty a audiokničky, protože u toho může i venčit psa, běhat nebo vařit, a není ji pak tak líto času, který tráví tzv. málo produktivně – takhle ji nutí přemýšlet to, že je součástí prekariátu. Mezi dalšími introverty se chová jako extrovert, mezi extroverty jako introvert. Ale pivo i víno si dá tak jako tak.

Kateřina Molčíková se do redakce protlačila násilím. Festivalu se před pár lety účastnila jako host doprovodného programu a od té doby si přeje zažít morder celotýdenního pobytu a konzumace loutkových i neloutkových produkcí. Svůj pobyt zde si je ochotna odpracovat, v čemž jí Michal vyšel vstříc. Vystudovala dramatickou výchovu a dramaturgii alternativního a loutkového divadla, momentálně se učí učit na VOŠ v Praze. Cukety upravit na mnoho způsobů umí, protože má obě dcery vegetariánky, ale

nebrání se ani masu, protože její muž vegetarián není. Pije a jí všechno kromě dršťkové polévky a krupicové kaše. Během Velikonoc si naordinovala půst od vegetariánství a přestože jí celý život všichni říkali, že je šašek, myslí si, že nejradši má klid a samotu. Často spí venku na zahradě nebo u ohně, a to i když prší.

Petra Líbová získala svou osmou účastí inventární číslo v šatně Divadla Karla Pippicha. Bude tu prosit, trpět a sázet až do konce svých dnů. Nebo do konce dnů Loutkářské Chrudimi. Doufá, že obojí bude nejmíň za 70 let.

František Kaska je na Chrudimě už po hodněkáté, byl účinkujícím, seminaristou, nadšeným divákem, lektorem i tajemníkem poroty, nejčastěji a nejraději ovšem v redakci Zpravodaje. Přechal už řadu šéfredaktorů a šéfredactorek i koncepcí. Patří už trochu k inventáři festivalu, ale necítí se starý. A nepřestává žasnout nad možnostmi loutkového a alternativního divadla. Když není právě na LCH, učí na gymnáziu, hraje divadlo, vede dětské a studentské divadelní soubory, improvizuje, čte, vaří, pije dobré víno, chodí po krajině, zpívá a sleduje filmy. Málokdy všechno najednou.

Kým nebyl Karel Pippich?

- a) hercem
- b) režisérem
- c) právníkem
- d) politikem
- e) dramatikem
- f) zpěvákem
- g) intendantem
- h) skladatelem
- i) libretistou
- j) Sokolem

**Odpověď najdete
na str. 6**

Šly jsme radikálně jinou cestou

ROZHOVOR

Sarah Slavičková a Veronika Švecová jsou redaktorky časopisu Loutkář, studentky Katedry teorie a kritiky na DAMU, a především autorky letošního speciálního čísla týkajícího se jubilejního 70. Loutkářské Chrudimi. Jejich práce je náročná, ale často opomíjená. Proto jim patří čestné místo v prvním letošním zpravodaji, spolu s velkým díkem za to, jakým způsobem se nelehkého úkolu koncipování ročenky ujal.

S jakou vizí jste na ročence začaly pracovat? Liší se metodicky od té, která vznikla před deseti lety při příležitosti 60. ročníku festivalu Loutkářská Chrudim pod vedením Ludka Richtera nebo jste na ni navázaly?

Sarah: Ročenka oslavuje nejen 70. výročí nejstaršího loutkového festivalu na světě, ale také všechny, kdo se na jeho vzniku jako organizátoři i účinkující podílejí. Všechny, kteří tvoří nedílnou součást a „rodinnou“ atmosféru festivalu a jsou ochotni šířit svůj um, řemeslo a radost z tvorby dalším generacím. Jak si jistě sami přečtete, LCH vychovala a inspirovala nejednu loutkářku a loutkáře. To je myslím jedna z hlavních myšlenek, kterou má ročenka zprostředkovat, stejně jako si zavzpomínat na uplynulých deset let plných inspirativních inscenací, seminářů, diskuzí, textů ze zpravodajů i osobností.

Veronika: S tím souvisí i zvolená metodologie. Nešlo nám o to vydat vyčerpávající soupis inscenací a souborů, protože tam, kde bychom získávaly potřebné údaje my, je může úplně stejně získat jakýkoliv jiný badatel. Dostupné databáze a archivy jsou na velmi vysoké úrovni a v dnešní době je navíc vše dostupné online. Cílem bylo, aby byla publikace čtivá. Chtěly jsme jednak dlouholetým účastníkům nabídnout platformu k ohlédnutí za posledním desetiletím a zároveň pro Loutkářskou Chrudim nepolíbené vyzdvihnout, co zajímavého se zde událo. Zvolily jsme přitom makroperspektivu: namísto rozboru jednotlivých ročníků jsme LCH pojaly jako několikero vzájemně propletených světů a každému z nich věnovaly jednu kapitolu. Co se ze začátku zdálo být naším handicapem, a sice že na LCH rozhodně nepatříme mezi pamětníky, jsme následně otočily v náš prospěch. Máme oči „poučeného vnějšího pozorovatele“, což je ostatně pozice, která nám jako kritičkám sedí nejlépe. Shrnutí a potvrzení, šly jsme radikálně jinou cestou než Luděk Richter, budíž nám tato troufalost mládí odpuštěna.

Jakou funkci podle vás mají podobné publikace? Jde o čistý historický záznam a nebo se jedná o kontextuální přesah, který sám o sobě dopomáhá k rozvoji amatérské loutkové scény?

Veronika: Myslím, že jakákoliv publicita loutkářskému světu svědčí. Jako každý text je to samozřejmě i svědectví doby, ale amatérské loutkové divadlo má v České republice velmi silnou tradici a tímto mimořádným číslem mimo jiné dokazujeme, že i Loutkář si toho je vědom. Amatérští loutkáři navíc žijí v pozoruhodně bratrském vztahu se svými profesionálními kolegy, což lze nejlépe pozorovat právě v Chrudimi a odráží se to i v Loutkářské Chrudimi k sedmdesátinám. Ale ambice rozvíjet amatérskou loutkovou scénu nemáme. Myslím, že to znamenitě zvládá sama.

Sarah: My jsme na rozdíl od Richterovy pečlivě zpracované kronikářské podoby zvolily hravější formu. Naše publikace je místy opravdu takovou dojemnou vzpomínkovou knížečkou, „devátáčkou“ ročenkou, naštěstí není ale primárně o loučení, ale naopak o těšení se na tento i další ročníky! Mapuje sice uplynulých deset let, ale už v úvodu zmiňujeme, že cílem publikace není vést podrobnou kroniku či ucelený jmenný registr, ale připomenout alespoň zlomek toho nejzajímavějšího. Myslím

také, že tento formát k LCH sedí a je ideální buď pro rychlé prolisování, zasmání se a poznávání „chrudimských štamgastek a štamgastů“ na fotografiích, k odpolední siestě u Kafekáry a náhonu, nebo na cestu domů z Chrudimi, když už si po všech budete stýskat.

Existuje dostatečné množství materiálů, ze kterých lze adekvátně čerpat? Z čeho jste primárně při práci vycházely?

Sarah: Čerpaly jsme především z předchozích festivalových zpravodajů, které podrobně denně dokumentovaly dění na přehlídce. Mohly jsme si tak udělat celkem plastickou představu o dramaturgické skladbě jednotlivých ročníků, konkrétních inscenacích i jejich přijetí redakcí i porotou, přestože jsme na těchto ročnících nebyly přítomné. Nápomocné byly také články z časopisu Loutkář nebo Databáze českého amatérského divadla. Důležité pro nás ale samozřejmě bylo přímo oslovit lidi – divadelnice a divadelníky – kteří LCH znají mnohem lépe než my i jakákoli publikace. Těm tímto děkujeme za jejich ochotu se vzniku ročenky účastnit.

Veronika: O materiál jsme skutečně nouzi neměly. Stačí samotný Zpravodaj. Sice se nejedná o žádný ruský román, ale když vezmete deset ročníků po sedmi číslech o v průměru 13 stránkách... Tak to třeba takový Zločin a trest hravě dožene.

Co vás v takovém množství informací, článků a zkušeností na posledních deseti letech festivalu nejvíce překvapilo a co nového jste se dozvěděly?

Veronika: Práce to byla obohacující v mnoha směrech, asi nemám konkrétní poznatek, který bych mohla nadřadit nad jiné, zase jsem si o něco prohloubila své ponětí o loutkách a loutkářích na našem území, uvědomila si různé souvislosti apod. Pořád je co objevovat. Asi nejsilnější okamžiky úžasu jsem prožívala při procházení starších fotek.

Sarah: Přestože je festivalu už 70 let, díky rešerši k ročence jsem se utvrdila v tom, jak s každým rokem kvete, roste, vyvíjí se. Uvědomila jsem si, kolik různorodých aktivit LCH za týden svého trvání nabízí, jak je opravdu bohatě „našlapaná“. Udělala jsem si sama pro sebe přehled, kdo ze skvělých českých i zahraničních lektorů/rek Chrudim navštívil, kolikrát se změnila podoba zpravodaje i jeho šéfredaktor/ka nebo kolikrát měl na sobě náš kolega Michal Drtina masarykovskou čepici. Nakonec mě však nejvíc potěšilo to, že všichni na LCH srdečně vzpomínají, mají z ní nezapomenutelné, možná až iniciační, zážitky. Je pro ně neodmyslitelnou součástí loutkářské výchovy, místem seznamování a setkávání i událostí roku, na kterou si bez přemýšlení vyhrazují volno. Myslím, že si všichni společně můžeme přát dalších takových sedmdesát a dalších takových Michalů Drtinů, festivalových králů, kteří jsou ochotni LCH s vervou a chutí i přes obtíže a omezení zorganizovat.

Ema Šlechtová

It's a kinda magic

Vyhublý obr Don Quijote (Matija Solce) se s uhrančivou aurou mága pohyboval po jevišti s uvolněnou samozřejmostí. Společně se svým sekundantem Sancho Panzou (Filip Šebšajevič) s lehkostí a přesností animovali vše, co jim přišlo pod ruku (a že jejich virtuózní ruce byly opravdu nepřehlédnutelné). S věcným klidem reagovali na mikroimpulzy z hlediště, které vzápětí přetavili v divadelní gagy, aniž by celek uvízl na úrovni banální klauniády nebo laciné politické satiry na ministra kultury. Při představení totiž páčila především pravdivost, s níž přistoupili k vlastní profesní existenci, a tím sami k sobě. Imaginativní práce vcelku se všedními předměty (zvonek, porcelánový hrneček, kafemlejek) se tak během vteřiny proměnila v zoufalý fundus rekvizit, s nímž se profi loutkáři gestickými i hlasovými prostředky snaží pobavit hlediště, a utvrdit tak sebe sama v tom, že taková tvorba má nějaký smysl. Ve vytvořené metakonstrukci, v níž se stírá hranice mezi postavami a herci, jevištní hrou a tíživou realitou, tak i přes ironický odstup vytrvale dráždí otázky, co vlastně od (loutkového) divadla jako diváci očekáváme nebo proč se mu jako tvůrci věnujeme.

Tomáš Blatný

Pověz mi Opico

Představení Teatra Matita Býti don Quijotem bylo silné v upřímnosti, otevřenosti a naléhavosti svého sdělení a zároveň ve spontánnosti, s jakou ho včera večer v Divadle Karla Pippicha vyjadřovalo. Paralela donquijotství vedená k úloze loutkáře-divadelníka lapeného iluzí krásného a čistého světa umění, ovšem střízlivějšího do reality, vyvstala o to intenzivněji v kontextu návštěvy ministra kultury Zaorálka a jeho promluvy těsně před představením, v níž dal divákům na srozuměnou, že vnímá divadlo jako lidovou zábavu, byť v ní možná může být něco víc. Ačkoli celkový dojem ze Zaorálkova vystoupení byl pozitivní a v jeho proslovu se vyskytla i silná místa (moc loutky-hmoty vyjevující se v důsledku „virtuálního“ covidového roku), pro divadelníky osten zůstal a snad právě ten ponoukal Matiju Solceho a Filipa Šebšajeviče, aby ministra v průběhu představení opakovaně vtažovali do hry. Činili tak nikoli násilně, ale chytře a elegantně, například výmluvnou otázkou položenou tzv. Opice – lebkovitému prstovému maňásku, jenž sliboval zodpovězení všech dotazů světa – „Jak dlouho bude ještě tento ministr kultury ministrem kultury?“ A tedy: jak dlouho si ještě můžeme být jisti, že bude u moci někdo, kdo má alespoň vůli naši práci pochopit? Z těchto vět však vyznívá představení režiséra Matiji Solceho a režisérky Vide Cerkvenik Bren snad příliš politizované a takovým nebylo. Tvůrci představili svébytný a živý umělecký tvar postavený na stále v průběhu překvapující práci s rozličnými loutkami-předměty a na chemii pána a sluhy, rafinované umocněním na druhou: Šéf a Filip se stávali v průběhu Donem a Sanchou a zase naopak. Tematizované balancování na hranici iluze a skutečnosti tak bylo vlito přímo do formy, ještě horké. Jevištní přítomnost Matiji Solceho s jeho specifickou protáhlou wolandovskou fysiognomií a soukavými pohyby byla velmi intenzivní, jeho kontakt s publikem a schopnost bezprostředně reagovat impozantní, příběhově neukotvené (zřejmě autentické) vzpomínky na tvrdé odloučení od otce emotivní. Výrazné a energické zahájení festivalu.

Eliška Raiterová

Hořet touhou po kráse a rovnosti

odpověď na otázku „Kým nebyl Karel Pippich?“

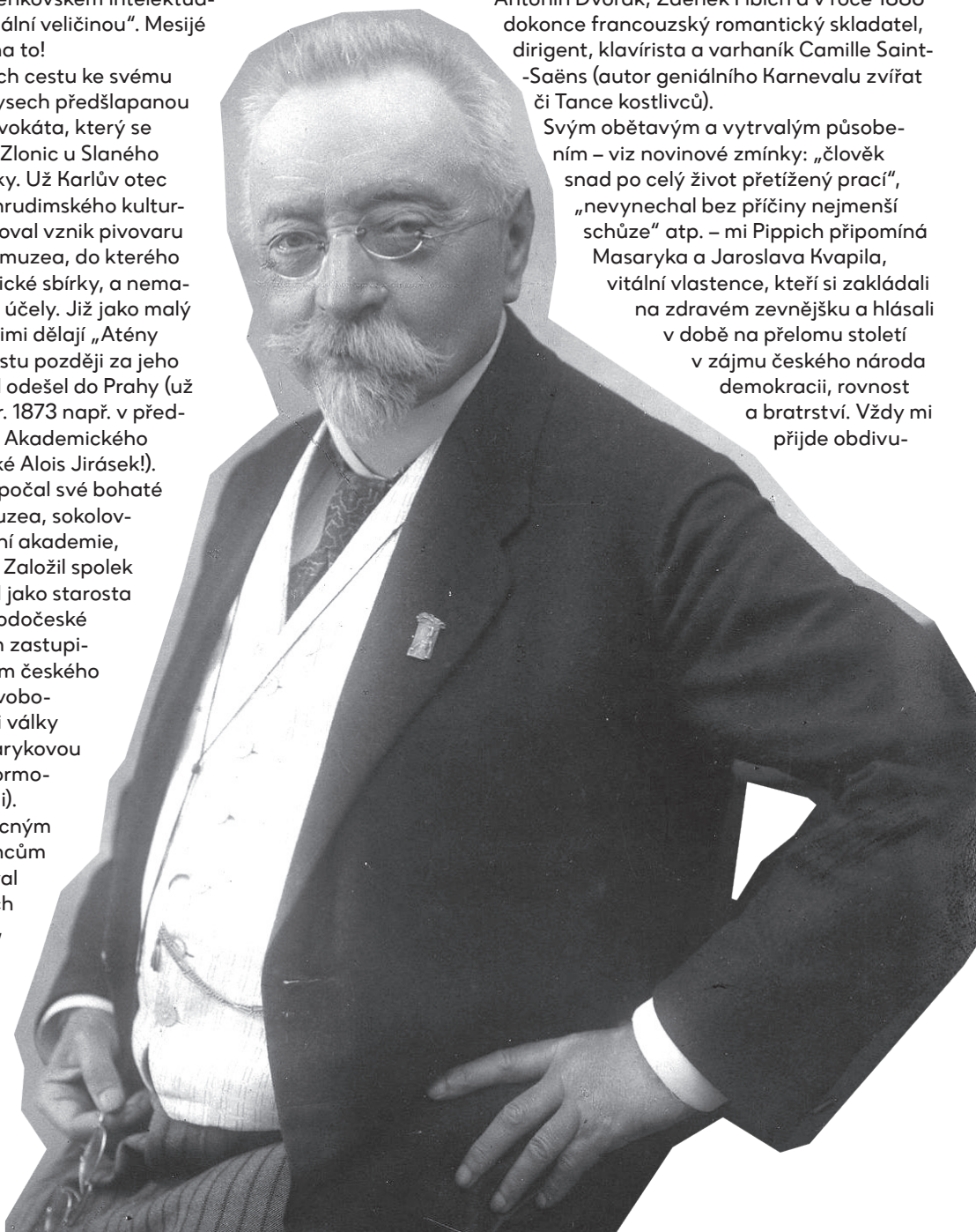
Ačkoli to zní poněkud neskutečně, hádanka na straně č. 3 byla chyták. JUDr. Karel Pippich byl vším: vystudovaným právníkem a aktivním mladočeským politikem, hudebním skladatelem, libretistou i zpěvákem, divadelním hercem, režisérem, dramatikem a v neposlední řadě nadšeným Sokolem, sokolským funkcionářem a organizátorem kulturních a společenských událostí v Chrudimi (tedy tím, co jsme velkolepě nazvali „intendant“). Vzhledem k tomu, že letos na konci března uběhlo přesně 100 let od jeho úmrtí a že někteří, kdo se na festivalu ocitají poprvé anebo si jen nikdy nepoložili otázku po původu podivuhodného jména v názvu chrudimského divadla, nemusí Karla Pippicha znát, nebude snad na škodu majestátní bohulibou činnost českého chrudimského občana připomenout. Slyšte o člověku, jenž „uměl vdechnouti městu odlehlému od tepny drah a osudem odstrčenému v mnohých dnech zrychlenější, vášnivější život, než jaký býval mu jinak údělem“, o „venkovském intelektuálu“, který byl víc než pouhou „provinciální veličinou“. Mesijé Pippich, který byl téměř vším; jdeme na to!

Nutno podotknout, že měl Karel Pippich cestu ke svému renesančnímu působení v mnoha obrysech předšlapanou od svého otce Emanuela Pippicha, advokáta, který se do Chrudimi přestěhoval s rodinou ze Zlonic u Slaného v roce 1853, když byly Karlovi čtyři roky. Už Karlův otec působil jako významný organizátor chrudimského kulturního života. Založil pěvecký sbor, inicioval vznik pivovaru (!) a také parku, pomohl se založením muzea, do kterého věnoval své ornitologické a numismatické sbírky, a nemalou část peněz daroval na dobročinné účely. Již jako malý tedy Karel odkoukával, jak se z Chrudimi dělají „Atény českého severovýchodu“ (jak bylo městu později za jeho působení přezdíváno). Na studia Karel odešel do Prahy (už tam mimochodem hrál s ochotníky, v r. 1873 např. v představení Shakespearova Julia Caesara Akademického čtenářského spolku, kde s ním hrál také Alois Jirásek!). V roce 1874 se do Chrudimi vrátil a započal své bohaté aktivity: inicioval výstavbu nového muzea, sokolovny a několika školních budov (obchodní akademie, hospodyňské školy, městského lycea). Založil spolek pro postavení nového divadla, působil jako starosta chrudimského Sokola a starosta východočeské sokolské župy, zasedal v chrudimském zastupitelstvu a městské radě a byl poslancem českého zemského sněmu za Národní stranu svobodomyšlnou (tzv. mladočechy, na konci války sloučené s více stranami, např. s Masarykovou Českou stranou pokrokovou, a transformované v Českou státoprávní demokracii). V zemském sněmu byl prý Pippich mocným řečníkem: „náležel k nejčilejším poslancům národní strany svobodomyšlné, věnoval se usilovně práci nejen v jeho výborech [...], ale ujímal se často slova i v plenu, v němž svým známým, theatrálně zbarveným silným hlasem zjednával vždy hojné posluchače svým přesvědčivým důrazným slovům.“ Roku 1882 se stal ředitelem chrudimského Spolku divadelních ochotníků a skoro se až nechce věřit, čeho v lokálních podmín-

kách dosáhl. Jako intendant a režisér uváděl na repertoár díla nej přednějších soudobých dramatiků: Ibsena, Hauptmanna, Maeterlincka. V roce 1889 například režíroval Ibsenův Rosmersholm a ztvárnil i hlavní roli. V premiéře představil texty českých dramatiků, například Zeyerovu tragédii Doňa Sanča, a sám několik her také napsal (celovečerní hry Slavomam a Svět zásad, jednoaktovky Z české domácnosti, Ve veřejném životě a Slečna nakladatelka nebo libreto Vlasty skon, později zhudebněné Otakarem Ostrčillem). Uváděny byly jak ochotníky, tak také Prozatímním a posléze Národním divadlem, objevili se v nich takoví herci a herečky jako Otýlie Sklenářová, Hana Kubešová (Kvapilová), Jakub Seifert, Eduard Vojan, Jindřich Mošna nebo Josef Šmaha. Velkou vášní Karla Pippicha byla hudba. Organizoval mnohé koncerty a díky jeho pozvání Chrudim navštívily osobnosti velkých skladatelů a dirigentů: Bedřich Smetana,

Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich a v roce 1886 dokonce francouzský romantický skladatel, dirigent, klavírista a varhaník Camille Saint-Saëns (autor geniálního Karnevalu zvířat či Tance kostlivců).

Svým obětavým a vytrvalým působením – viz novinové zmínky: „člověk snad po celý život přetížený prací“, „nevynechal bez příčiny nejmenší schůze“ atp. – mi Pippich připomíná Masaryka a Jaroslava Kvapila, vítální vlastence, kteří si zakládali na zdravém zevnějšku a hlásali v době na přelomu století v zájmu českého národa demokracii, rovnost a bratrství. Vždy mi přijde obdivu-

Jak nebýt v divadle důležitý

GLOSA

Angličané mají pěkný idiom „the elephant in the room“ označující téma, o němž všichni v dané společnosti vědí, ale mluvit o něm se zdráhají. Navštívil-li nějakou kulturní akci ministr kultury, je přirozené, že se takovým slonem stává, ať se chová sebedméně okázale a sebeskromněji. Lubomír Zaorálek se ovšem slonem z onoho idiomu nestal, jeho přítomnost nebyla ani na jednom z představení, jež navštívil, ignorována, stala se naopak tématem a ministr sám i terčem celkem jízlivého humoru. Musím se přiznat, že mi ho bylo docela líto – ne proto, že bych se bál, že neuneseme vtipkování o konci svého mandátu, ale zkrátka proto, že tento aspekt konkrétní funkce, jenž způsobuje, že samotná něčí přítomnost radikálně promění vnímání všech v sále, může být dost těžké nést. Takový Midasův dotek.

Na vernisážové drobničce Buchet a loutek tento vzruch z přítomnosti ministerské delegace ještě umocnila přítomnost kamery České televize. A zatímco ministerská delegace se chovala zcela decentně a co možná nenápadně, živému vstupu ČT se nejprve přizpůsobil začátek představení (aby se desetiminutový kousek trefil do ohlášené relace), a následně soubor na přání kameramana začal hrát nanovo (to když se relace posunula a nastala až ve chvíli, kdy už představení původně skončilo). Buchty a loutky (a zejména Marek Bečka coby jejich neodolatelný konfenciér) dovedou tuto drobnou absurditu brát do hry takovým způsobem, že pan kameraman vlastně kouzlo celé věci jen povýšil – pro nás v sále tedy určitě; jaký měli televizní diváci požitek ze zběsile zrychlené variace, která byla ještě internější než původní, již tak dost interní minihříčka o zakládání Buchet a loutek, si netroufám odhadovat.

Jakkoliv je skvělé, že se Loutkářské Chrudimi věnuje taková pozornost, připadá mi takovýhle vpád do dění vlastně docela bezohledný: jako by se celá věc konala kvůli tomu televiznímu vstupu (ostatně po jeho konci pan kameraman ukončil i celé nanovo celkem slušně rozjeté představení). A kromě této televizní eskapády v sále zároveň místní pan fotograf (tím samozřejmě nemyslím Ivo Mičkala, který je jako všichni opravdu dobří divadelní fotografové mistr neviditelnosti) neváhal lézt kvůli nejlepšímu záběru před diváky či polohlasem řešit s kolegyní jakýsi problém s pamětovou kartou, protože má taky jasno: celé se to děje proto, aby měl co fotit. Nechci znít nějak zbytečně mravokárně, ale celou pandemii jsem se těšil nejenom do divadla, ale i na lidi, kteří se do něj těší taky. Zdá se mi, že ministr Zaorálek do téhle skupiny celkem upřímně patří, a tak je mi trochu líto, že být po dobu představení neviditelný být z principu věci nemůže – když ti, kteří by neviditelní být docela snadno mohli, si na to připadají moc důležití.

Michal Zahálka

Autor je zaměstnancem příspěvkové organizace Ministerstva kultury.

hodné, když si vzpomenu, že se Kvapil ve svých osmdesáti letech za druhé světové války účastnil protinacistického odboje a následně byl celých jedenáct měsíců vězněn na Pankráci. Stejně jako Kvapil a Masaryk se také Pippich dožil vysokého věku. Bylo mu téměř sedmdesát dva let, když jeho „čacké, rytířské srdce došlo“, jak psaly Národní listy. „Za chladné jarní noci, kdy studený vítr lomcoval lomenicemi, opustil město, se kterým sepsal svůj život.“ Karel Pippich zemřel ve svém domě Poděbradově ulici č. p. 81. Slova, která se objevila v roce 1921 v novinách, mohou být mementem i pro naši dobu: „Než v tom daleko náleží význam mrtvého, který zůstavil nám po sobě příkladnou památku vznícené, stále touhou po krásě rozhořelé duše, charakteru čistě bílého jako nejkrásnější parský mramor. Duše, jakých je dnes v kořistné, úplatné době málo, a jak se člověku někdy zdá, zoufale málo.“

P.S.: Divadlo nesoucí Pippichovo jméno sice stojí na místě, za které Pippich orodoval, ale otevřeno a po něm pojmenováno bylo až třináct let po jeho smrti. Architektem divadla je Jindřich Freiwald, osobnost velmi zajímavá, které se bude me věnovat příště.

P.P.S.: Dodnes žijí praprapravnučky Karla Pippicha. Chrudim navštívily v roce 2014 ku příležitosti pohřbu své babičky Jaroslavy Scheidegger-Pippich, Pippichovy vnučky, publicistky, překladatelky a spisovatelky, která žila od roku 1981 ve Švýcarsku. O svém životě a Chrudimi v době svého mládí napsala knihu Symfonie života. Její vnučka Anna-Maria Laetitia von Pippich je profesorka matematiky a Waltraud Katharina von Pippich historička umění.

P.P.P.S.: Grandiózní oslavný tón, s nímž se o Pippichovi píše a psalo, přímo vybízí k tomu, pokusit se na něj dohledat také nějakou špínu. Pokusila jsem se a zadářilo se mi, narazila jsem na informaci, že se Pippich zprvu stavěl odmítavě k volebnímu právu žen. Zde má tedy oproti Masarykovi minusové body. Nutno však neopomenout, že na Masaryka měla v tomto směru zásadní vliv Charlotta.

Eliška Raiterová

O Julce, loutkáře

POHÁDKA

Paní Humbuková žila sama na malém statku nedaleko Českého Krumlova. Její manžel zemřel před mnoha roky, když zakopl opilý po cestě z hospody. Uhodil se na chodníku do hlavy a ztratil vědomí s obličejem ponořeným v louži.

Vnučka paní Humbukové, Julka, přijížděla na statek vždy na celý červenec o letních prázdninách. U babičky trávila horké letní dny moc ráda. Dědeček po sobě po celém domě zanechal spoustu knih, především obrázkových. Sám ilustroval dětské knížky a měl jich všude hromady pro inspiraci. Paní Humbuková svou vnučku nechávala běhat po statku, jak se jí zlíbilo. Julka si většinou našla nějaké příhodné místo na prohlížení knih. Třeba v koruně staré třešně nebo v jedné z místností plné harampádí, které nashromáždil nebožtík Humbuk. V takových místnostech byl pokaždé pěkný dřevěný stůl s lupou, pravítky a všelijakými jinými měřítky. Julka si ráda představovala, jak dědeček zkoumá své roztomile nepoužitelné nálezy, zakresluje si své oblíbené a pak je používá jako inspirace do knih.

Dále tu byly piliny. Po celém domě, odspoda až na půdu, spousta a spousta pilin. Babička Věra Julce vyprávěla, jak děda vyřezával v posledních letech svého života loutky. Většinou pracoval na půdě nebo v garáži a roznášel zbytky dřeva všude, kam položil podrážku svých ošoupaných pantoflí. Julka se babičky několikrát ptala, proč ty piliny neuklidila. Odpověď se jí dostala vždy stejná: „Ale Julko, já uklízela. Uklízela jsem piliny od rána do večera. Vycídila jsem celý dům, ale piliny se vždycky objeví znovu. Tak je tu nechávám. Aspoň mi Jindřicha připomínají. Pořád byl jen zavřený ve svých ateliérech. Ateliéry tomu říkal. Takový velký statek, tolik prostoru a on to všechno zanechal knihami, výkresy a dřevem. Nechceš limonádu a kus buchty?“

Vždycky se skončilo u limonády a buchty. Paní Humbuková pekla tvarohové buchty stejně vášnivě a zaslepeně, jako její manžel pracoval na svých výtvorech. Ať byla Julka kdekoli v domě, na zahradě pod korunou velkého kaštanu našla vždycky naser-vírované buchty a limonádu. Babička jí je nechávala na malém stolku pod tenkou sítkou napjatou na čtyřech nožičkách. Julka se nemohla zbavit dojmu, že tato ochrana před vosami vypadá jako pavoučí síť, a často nutila babičku, aby se vykulhala o jedné holi z domu a zvedla Julce kuriózní poklop. Nechtěla se ho sama dotýkat.

Julčino měsíční spolužití s babičkou proběhlo každé léto poklidně, mile a obě se těšily, jak se uvidí další rok.

Ono léto, kdy se odehrává náš příběh, bylo Julce zrovna osm let. Narozeniny slavila třetího července, právě jako její dědeček Jindřich. Ten den ji maminka odvezla na babiččin statek a narozeniny oslavily všechny tři společně. Babička Věra napekla kromě tvarohových i povidlové buchty a navařila kvůli Julčině mamince konev voňavé kávy.

Bylo krásné slunečné odpoledne, paní Humbuková a její dcera seděly pod kaštanem a probíraly se vzpomínkami na zesnulého Jindřicha. Julka se rozvalovala na větvích nad nimi a otáčela listy obrázkové knížky.

„Julko, něco bych ti chtěla dát!“ zavolala na ni zespodu babička.

„Nemusíš, babi. Já dostala už doma spoustu dárků,“ odpověděla Julka. Právě v tu chvíli ji kromě knížky pokreslené roztodivnými postavkami nezajímalo nic.

„Ale ano. Slez dolů, to se ti bude líbit. Včera jsem otevřela garáž a našla jsem nějaké loutky po Jindřichovi.“

„Počkej, babi... Vážně? A ty bys mi je dala?“ Julka urychleně začala slézat po provazovém žebříku ze stromu a nadšeně seskočila o trochu dřív, než by měla.

„Ale no tak, Julko. Buď opatrná!“ okřikla ji maminka, když zbystřila Julčino odřeného koleno.

„Promiň, mami. Ale to nic není. Babičko, ukážeš mi ty loutky. Nemusíš vstávat, já si pro ně dojdou.“

„Jen běž. Očistila jsem je od prachu a nechala na verandě. Běž a přines je sem.“

Julka rozjařeně vpadla ze zahrady do domu a na otrhaném křesle na verandě našla tři loutky. Krásně vyřezané, dobarvené i s oblečky. Jako by byly úplně čerstvé a vůbec ne zahrabané v garáži několik let. Jedna z loutek byla postarší muž. I když Julka vzala do ruky nitky ovládající loutku, nemohla mu narovnat malý hrb na zádech. Takový měl podle babičky dědeček. V nepohyblivých ústech mu uvízla tmavá fajfka a jeho léta se snadno četla v hlubokých vráskách na obličeji. Další loutka musela být nepochybně babička Věra. Měla hořčicově žlutou květinovou sukni ke kotníkům, v ničem jiném Julka babičku nikdy neviděla, modrou halenku a přes sukni bílou kuchyňskou zástěru. Šedivé vlasy trůnily sepnuté v drdolu na dřevěném temeni hlavy. Poslední loutka byla menší než dvě předešlé. Julka s obdivem zkoumala svou zdobenou podobiznu ze dřeva. Blondaté čupky jí dole spínaly červené mašle a zelené šaty se podobaly těm, co měla Julka právě na sobě.

Celý zbytek dne se Julka snažila naučit, jak s loutkami zacházet. Příliš se jí nedařilo manipulovat se všemi provázky, ale trpělivě cvičila až do večera, kdy je odložila pod okno do svého pokoje a ulehla ke spánku. Její maminka ještě před setměním odjela a babička podřimovala u televize, když se holčička rozhodla jít na kutě. Ani spánek neutišil její fascinaci dřevěnými postavkami. Probudil ji divoký sen, kde trávila tolik hodin v řezbářské dílně, že její tělo postupně začalo dřevnatět. S nepříjemným pocitem tuhých nohou se posadila v propocených peřinách. Ohmatala si rychle chodidla, lýtko i stehna, aby se ujistila, že je stále z masa a kostí, ale nepříjemný dojem přetrvával. Jako by v dálce ze svého snového světa stále slyšela zvuk řezbářské pily.

Vstala, aby mohla otevřít okno a nadechnout se čerstvého vzduchu. Ztemnělou místnost osvětlovala zář ubývajícího měsíce a vrhala na podlahu stíny loutek v křesle. Než stihla Julka dojít k oknu, s poskočením srdce si všimla, že loutky na křesle jsou jen dvě. Babiččina napodobenina a vedle ní její malá vnučka. Dědeček Jindřich zde svou loutku neměl. Julce se v hlavě ještě hlasitěji rozhučel zvuk zpracovávaného dřeva. S panikou si zacpala uši a hučení malinko utichlo. Nepřicházelo z její hlavy. Julka se rozběhla k oknu a co nejrychleji otočila kličkou. Do místnosti vtrhl voňavý noční vzduch a s ním i zesílený hluk z garáže.

Julka na okamžik zaváhala. Samozřejmě se bála. Jedna loutka z jejího křesla zmizela a v garáži, do které se několik let nevstoupilo, se pracovalo. Zvědavost ovšem brzy přemohla Julčin strach a dívka vzala zbýlé loutky, každou do jedné ruky, a jak rychle jen mohla, proběhla celým domem a bosky přes zahradu až ke dveřím garáže. Byly pootevřené, a tak do nich opatrně vklouzla. V garáži bylo rozsvícené tlumené světlo, které vychá-

zelo ze zadního rohu. Hluk utichnul, když Julka vešla dovnitř. Sevřela prsty pevněji okolo svých loutek a s obdivem pozorovala prostor, který navštívila poprvé. Všude kolem ní byly hromady a hromady loutek. Některé byly poničené a válely se po zemi ze všech stran. Ty v celku byly navěšené na zdech na dlouhých dřívkách, jedna za druhou. Spousta z nich visela ze stropu a být jen o pár centimetrů větší, Julka by si musela cestu klestit rukama. Dřevo všech velikostí i barev, nové loutky i staré, propracované do detailů i obyčejné holé.

„Ahoj, Julko,“ ozvalo se najednou, až Julka leknutím nadskočila. Došla už na konec garáže a tam, na velkém stole pokrytém dřevem a pilinami, seděla loutka jejího dědečka. Starý dřevěný Jindřich posedával shrbeně na okraji, houpal nohama a vedle něj na židli seděla babička Věra s dlátem v ruce a kusem opracovaného dřeva na stole.

„Jen pojď blíž, Julinko. Neboj se,“ pobídl ji hluboký hlas a loutka pohnula ústy. S dobrotivým smíchem bafala z fajfky, ze které stoupal uzounký dým kouře.

„Neděs ji, Jindřichu. Chudák holka. Říkala jsem ti, že je ještě moc brzy. No tak, maličká. Pojď ke mně,“ pobídla ji babička a poplácala na židli vedle sebe.

Julka se opatrně přiblížila ke stolu a beze slova se vysoukala na vysokou židli.

„Nedři tolik, Věrko,“ upozornila loutka Jindřicha Julčinu babičku, která chvíli tiše pracovala na rýsující se postavičce na stole.

„Ale kuš, Jindřichu. Nepleť se mi pořád do práce.“

Jindřich netrpělivě vyndal fajfku z úst a posunul se na okraji stolu blíž ke své ženě, aby mohl nahlížet, co tropí s novým dřevem.

„No tak. Věnuj se radši Julce. Naposledy si ji viděl, když jí byly dva roky.“

„Babičko...“ zašeptala rozechvěle Julka.

„Copak, broučku?“

„Jak může dědečkova loutka mluvit?“

„To už tak je, zlatíčko. Vidíš tady ty loutky kolem, ty jsou z lipového dřeva. Ale dědečkova loutka a ty dvě, co držíš v ruce, jsou z té třešně, co máme na zahradě. Víš, ta třešeň, na které si tak ráda prohlížíš knížky. Už odnepaměti má každý z rodiny svou loutku právě z té třešně. Jednou pod ní najdeš i loutky svých dětí. Když pak někdo zemře, jeho loutka v noci ožívá, aby mohla vést další pokračovatele v naší tradici.“

„Ty budeš další, Julko. Máš přirozený cit. Už dlouho tě pozoruju. Promiň, pořád ze mě po domě opadávají piliny, tenhle dům je hrozně zaneřáděný. Nejde nikdy uklidit. Táhle spí tvoje prababička s pradědečkem, taky se na tebe rádi chodí dívat.“ Julčin dědeček ukázal na dvě malé postýlky na zemi, ve kterých oddechovaly další dvě loutky. Modré pruhované peřiny se i pod dřevěnými tělíčky hýbaly jako normálnímu člověku při spánku.

„Moje loutka už taky brzy oživne,“ povzddechla si Věrka.

„Ale babičko, to přece...“ nadechovala se Julka.

„Pššt, holčičko. Nerozčiluj se. Ještě je čas. A teď babičku neruš a dívej se. Musíš se učit,“ přerušil ji dědeček a s dalším potáhnutím z fajfky upnul zrak na babiččiny pracující vrásčité ruce.

„Dej si buchty a limonádu, Julko,“ řekla babička a ukázala na stůl před sebe, kde byly skutečně buchty a limonáda pod síťovaným pavoučím poklopem. „Jindřichu, zvedni jí ten poklop, Julka ho nemá ráda.“

O tři léta později babička Humbuková zemřela. Jedenáctiletá Julka se s maminkou přestěhovala z Českého Krumlova na blízký statek. Julčina maminka věděla o loutkách i jejich kouzelné moci. Už jako malá s nimi odmítla mít cokoliv společného. Ale teď spolu s Julkou chodila každou noc do garáže, kde se Julka učila pracovat se dřevem a maminka poslouchala příběhy svých rodičů.

Po letech, jak slíbila babička Věrka, našla dospělá Julka loutky svých dvou dcer pod třešní. Její loutka vyrostla, zmizely mašle z vlasů i zelené šaty. Blondaté vlasy zešedivěly, ve dřevě se

objevily rýhy místo vrásek a jednoho dne se Julka probudila v garáži na malé postýlce s pruhovanou peřinou. Vzpomněla si na svůj sen, který ji probudil v onu teplou letní noc, kdy poznala tajemství své rodiny. Ze stejného snu se probrala i tentokrát. Pomalu se vyškrábala z postýlky a snažila se rozpohybovat své dřevěné tělo.

„Jen pomalu, mami. Pojď se podívat, jaké jsem upekla buchty.

A mam i limonádu.“ Julčina dcera Jindřiška zvedla svou maminku na stůl. Když se Julka strnule rozhlédla, po stole, do očí ji zasáhl štiplavý kouř z fajfky.

„Eh, promiň, holčičko. Sedni si radši z druhé strany. Musíš dohlížet na Jindřišku.“

Alexandra Ratajová

Tato pohádka vznikla před několika lety v rámci semináře Tvůrčího psaní na DAMU. Psala jsem ji s myšlenkou, že ji dám své tehdy šestileté sestře k Vánocům, jelikož jsem odmítala kupovat dárky a finanční možnosti studenta umělecké školy mi to ani příliš nedovoľovaly. Sestra navíc tenkrát hrdě hlásala, že bude loutkářkou. Teď už chce být „sprejerkou“, ale třeba tahle pohádka najde uplatnění u jiných malých loutkářů.

Pochvala

Dárky v taškách pro hosty festivalu jsou rok od roku povedenější a praktičtější. Environmentalisty jistě potěšil zálohovaný neboli věčný kelímek z pevného plastu. Málokdo ovšem ví, že tento kelímek je vyrobený recyklací loutek, a to podle tajného receptu Michala Drtiče. Tím je stylovější a hodnotnější. Zbývá už jen, vyrobit z tohoto kelímku, či z několika, znovu loutku. To by ale pro tvořivé loutkáře neměl být problém.

Anketa

Okolo jedenácté večerní hodiny jsme se zeptali potulných kolemjdoucích a popíjejících účastníků festivalu na anketní otázku: Kdo byl Karel Pippich?

- Nebyl to advokát? Počkejte, řekla jsem to dobře, nebo ne? Nechci být za blba. (Adéla z Chrudimi)
- On byl renesanční člověk. Jestli on ho neobjevil Cimrman! (Renata z Chrudimi)
- A nebyl architekt náhodou? (Petra z Chrudimi)
- Hlavně, že tady máme divadlo a víme úplný hovno. Já si myslím, že byl i sportovec. (znovu Adéla)

– Autor divadelních her, které se hrály dokonce i v Národním divadle. Pěstoval divadlo v Chrudimi a zasloužil se o to, aby se tady začalo uvažovat o postavení prvního divadla. A opravdu ho založil na místě, kde dnes stojí spořitelna a budova nového okresního muzea. Později vystala myšlenka postavit ho na bahních, kde dnes stojí, čehož se on ovšem nedožil. Žil v Chrudimi za kruhákem a oni mu zbořili „za odměnu“ dům. Hanba, hanba, hanba! (Luděk z Královských Vinohrad)

- Se Sokolem měl něco společného. (Marcela ze Svitav)
- Řekla bych vynálezce. Ale nedám ti svoje křestní jméno. (anonymní slečna z neznámé lokace).
- Starosta Chrudimi. (David ze Sušice)
- Byl to pipča. (německý kamarád anonymní slečny)

– Český divadelník a myslím, že i dramatik, který se narodil v Chrudimi a byl tu i zastupitelem. Dneska jsem šel kolem jeho rodného domu a mrzelo mě, že je zbořený. (Pepa z Příbrami)

– Místní obrozenec, který hodně pomohl tomuhle městu a díky němu je tady krásná funkcionalistická stavba. (Petr z Huslenek)

(skupina odpovídala zřetelně ironicky)

- Vynalezl lodní šroub. (Jakub z Plzně)
- To je ten od toho známého Pippichova divadla. Nechte mě projet Google. No, chlap z Wikipedie. (Vít z Prahy)
- Chovatel slepic. (Radek z Písku)
- Hele, tamhle jde Pippich. (znovu Vít)
- Pippich byl Sokol. (Martina z Prahy)
- Nebyl to loutkář nebo divadelník? Když je po něm divadlo... Ale je to jen tip, jo. (Lenka z Prahy)
- Jejda. Třeba bankovní úředník. (Eva z Prahy)

– Hele, já jsem Chrudimák, jo, já ti to můžu říct, ale zeptej se tady Plzeňáka. (Libor z Chrudimi).

– Byl to asi dramatik. Podle mě psal divadelní hry. (Honzík z Plzně)

– Udělal sbírku na divadlo a založil ho v roce 1932. Řečeno podnešku: dělal do kultury. (znovu Libor)

Pozvánka

Modrá Hvězda zůstává i letos pohaslá. Ale je tu nový podnik, který má ambici stát se večerním sraziskem účastníků festivalu. Proti restauraci Alfa, kousek od Divadla Karla Pippicha už není nonstop, ale Růžek ve Mlejně – hospoda, kde se budou konat koncerty, kde je připraveno večerní menu, pivo, víno i rum. Takže přijďte, ať podpoříme nový podnik, pobudeme spolu a třeba si i zazpíváme.

Literární soutěž

Po loňském úspěchu minutových her vyzýváme účastníky festivalu a dáváme volnější ruku. Napište a přineste či pošlete do redakce povídku, báseň, absurdní minidrama, zkrátka jakoukoliv krátkou literární či dramatickou formu na zadané téma.

Pro autory nejzajímavějších textů přivezl Michal Zahálka hodnotné knižní ceny – ne, nelekejte se, nepůjde o stará čísla Loutkáře, Institut umění – Divadelní ústav věnoval divadelní publikace o řadě různých témat od scénografie a světelného designu po teorii dramatu. Pro psavce narcistní, kteří nechtou díla jiných autorů pak je zde alternativě tekutá či sladká. Neváhejte.

První téma je: 70!

představení

9.00	Tři prasátka	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo Milana Štastného / 40 min. / od 3 let
10.00	Kde budeme bydlet	Spolkový dům / Vi.tvor / 50 min. / od 3 let
11.00 16.00 (A, B, C)	Pohádka lesní	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo b Praha / 50 min. / od 3 let
13.00 (A), 15.00 (B), 17.00 (C)	Zimní vzpomínka	Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Divadelní klub školka, Most / 30 min. / od 3 let
13.00 (B), 15.00 (C), 17.00 (A)	Míchat v hrncích	Scéna MED / Je to tajný, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř / 35 min. / od 12 let
14.00, 16.00	Sedmero krkavců	Spolkový dům / Zatím, Praha / 40 min. / od 6 let
14.00	O holčičce, která se ještě nenarodila	Za divadlem Karla Pippicha / Divadlo Víti Marčíka, Drahotěšice / 50 min. / od 3 let

19.00 - 19.45 **Loutkářský průvod s Divadlem Kvelb** od Chrudimské besedy do Klášterních zahrad

program v Klášterních zahradách

Průvod loutkářů a v čele s Nautrilusem ZŮM – obrovskou tříkolkou s vlekem a herci na chůdách. Společně půjdeme slavit 70. Loutkářskou Chrudim.

19.30	Kašpárek chodí pěšky	Čmukaři Turnov / 40 min. / od 3 let
20.00	Dva kašpaři	Divadlo Bořivoj / 25 min. / od 4 let
20.00	Bajky	KALD DAMU / 25 min. / od 4 let
20.30	Pulcinella	Gianluca Di Matteo, Neapol, Itálie / 50 min. / od 4 let
21.30	Ohňová show	
22.00	Baba-Jága, (noha-hnát)	ŠKROBOTNÍK, ŠLUNDRA A ŠIBROVÁ / 50 min. / od 15 let

výtvarné a tvůrčí dílny

10.00 – 12.00	MOŘEHRANÍ v Chrudimi	Slavoj Divadla Karla Pippicha / rukodělné a divadelní dílny DDM Praha 8 – Spirála
14.00 – 17.00	Tiskni se do světa	za Divadlem Karla Pippicha / výtvarná akční herna ve veřejném prostoru pro rodiny s dětmi ve věku 1 – 5 let / Loutky bez hranic
10.00 – 12.00 a 15.00 – 17.00	DadaDiv	Kavárna Divadla Karla Pippicha / Didaktické loutkové divadlo z kartonu určené pro vytváření a sdílení vašich příběhů. / Jednotlivými fázemi tvorby budou provázet tvůrci DadaDiv Jindřich Krippner a Jan Horký / www.dadadiv.cz
10.00 – 17.00	Bojovka	start v recepci Divadla Karla Pippicha / Autoři a tvůrci: Loutky bez hranic
15.00 – 18.00	Lampiony a mávátka	za Divadlem Karla Pippicha / Theatr ludem
19.00 – 20.30	Vyrábíme loutky	Kláštterní zahrady / Čmukaři Turnov